

Vragen Regiovisie Vrijetijdseconomie Bestemming Zuid-Limburg 15-4-2020

VVD

Raadsvoorstel

Belangrijke opgaven

1. Kwaliteit: vrijetijdseconomie verbinden met het landschap en vanuit de vrijetijdseconomie bijdragen aan de kwaliteit van het landschap.

Waar moeten wij hierbij aan denken? Kunt u wat voorbeelden geven?

Mede op grond van het Uitvoeringsprogramma 'Prioritaire thema's 2020' zetten we in op landschapsinclusief omgevingsbeleid. Ter versterking willen we een vergroeningsoffensief opstarten (ook in de samenwerking met het Middengebied ZL) door bijvoorbeeld inpassing van projecten in het landschap (gerelateerd aan kunst, cultuur en recreatie). Creëren van een Landschapsfonds onder andere gevoed door bijdragen van initiatiefnemers van (bouw)projecten. Inzetten vitaliteitsmanager agrarische bedrijven, onderzoek naar nieuwe verdienmodellen voor de agrarische sector mogelijk in relatie tot de vrijetijdseconomie. Er zal ook een bewustwordingstraject worden opgestart.

2. Het behouden en herbestemmen van monumentale gebouwen o.a. boerderijen. Hoe verhoudt zich deze doelstelling met ons huidige beleid aangaande? Met name onze zoektocht in het Heuvelland naar zorgcomplexen?

Dit vergt uiteraard maatwerk naar schaal, aard bebouwing, omvang en context. Bedoeld is daar waar mogelijk.

3. Opgaven vanuit Cittaslow, uitvoeringsprogramma prioritaire thema's E-M 2020, Lijn 50, Middengebied, omgevingsvisie, overige lokale ontwikkelingen, projecten.

Hoe denkt u deze opgaven in balans te brengen met de opgaven "op weg naar een gezonde balans"? Wordt de aanzuiging niet dusdanig groot dat de drukte op onze toeristische wegen nog groter zal worden en dus nog meer overlast wordt ervaren?

Voorgestane ontwikkelingen zullen gericht zijn op kwaliteit, niet op kwantiteit. We willen het aanbod aantrekkelijker maken in kwaliteit, niet persé groter in kwantiteit. Hiertoe zetten we in op een integrale aanpak.

4. U geeft aan bij de opstelling van het Uitvoeringsprogramma voornemens te zijn ondernemers hierbij te betrekken. Dit is veel te vrijblijvend. Is het niet beter door vast te leggen dat u de ondernemers erbij zult betrekken?

Mee eens, de ondernemerssector betrekken.

De Visie Bestemming Zuid-Limburg 2030

3.1 Werkgelegenheid

5. Zuid Limburg heeft niet optimaal meege profiteerd van de banengroei in de toeristische sector. Toch constateerden wij in 2019 een grote vraag naar personeel in de horeca. Mensen waren niet te vinden. Hoe is dit te verklaren met de stelling dat ZL achterblijft bij de groei?

Naast het feit dat niet optimaal werd meege profiteerd van de banengroei kan worden geconstateerd dat het horeca-vak niet aantrekkelijk gevonden wordt. De gemeente bekijkt mogelijkheden om met partners mensen op te leiden/te verleiden om het horeca-vak (opnieuw) te omarmen.

3.1.2 aanbod logiesaccommodaties

6. Wat bij de gepresenteerde kaarten opvalt is dat het aanbod in E-M veel kleiner is dan de omliggende gemeenten. Bijvoorbeeld kampeerterreinen zijn er behalve in Libeek, nauwelijks. Licht hier een opgave voor onze gemeente?

Hoewel dergelijke ontwikkelingen in principe worden bepaald door de markt(werking) zelf bieden de kansen in het kader van ons project Buitengewoon Buitengebied wellicht potentieel. Echter, ook hier gaat de regionale visie uit van afstemming in marktruimte op Zuid-Limburgse schaal.

3.4 Belangrijke opgaven voor bestemming Zuid-Limburg

7. De aanbevelingen op pagina 36 hoe belangrijk de ontwikkeling van de vrijetijdseconomie met het landschap is geeft aan de E-M met het programma Buitengewoon Buitengebied hier een eerste zet gedaan heeft. Nu de vraag wanneer wordt dit door de raad vastgesteld?

Op grond van het Uitvoeringsprogramma 'Prioritaire thema's 2020' in Q3 2020.

8. Op pagina 41 wordt een goed beeld geschetst waar de uitdagingen liggen. Voor E-M betekent dit zoals reeds eerder aangegeven dat er een goede verhouding dient te zijn tussen recreëren, dagtoerisme en de zgn. door rijders (motoren, cabrio's, wielrenners). Een aanbeveling is het omleggen van routes. Hoe moeten wij ons dit voorstellen, bv het omleggen van de Mergellandroute voor bepaalde groepen?

Sinds een aantal jaren wordt getracht de verschillende recreanten-stromen zo veel mogelijk te scheiden. Dit gebeurt op regionale schaal en in samenwerking met belangengroepen en andere partners. Zowel in de visie als in het toekomstig Uitvoeringsprogramma is en blijft dit een belangrijk aandachtspunt.

4. Uitgangspunten voor de toekomst

9. Op pagina 47 wordt aangegeven dat de lijn 50 gemeenten een initiatief ontwikkeling voor gratis vervoer voor gasten. Hoe staat het hiermee?

De provincie heeft het verzoek van de Lijn-50-gemeenten om ondersteuning van het initiatief (vooralsnog) afgewezen. Hiertoe is besloten om dit initiatief vooralsnog stop te zetten. Bestuurlijk ziet men hier op dit moment geen heil meer in. Mogelijk dat er in het kader van het Uitvoeringsprogramma Middengebied Zuid-Limburg nog eens naar gekeken gaat worden, dan haken we mogelijk weer aan.

5. Ambitie: De bestemming Zuid-Limburg 2030

10. Hier kan niemand tegen zijn. Nu alleen nog alle dagen zon en in de winter een pak sneeuw!

De ambitie ondersteunt onze lange termijn doelstelling op grond van ons Uitvoeringsprogramma 'Prioritaire thema's 2020', namelijk: 'In 2024 ademt de gemeenschap Eijsden-Margraten Cittaslow'.

6. Strategie: hoe gaan we ons doel bereiken?

11. Valt en staat bij de afstemming tussen gemeenten. Veel van deze ambities zijn op Heuvelland niveau in de jaren tachtig al uitgesproken bij het Samenwerkingsverband Heuvelland. Is weinig tot niets van terecht gekomen. Hoe denkt u dit thans te borgen?

De samenwerking in de regio is en blijft van groot belang. De samenwerking tot dusver, om te komen tot de voorliggende visie, heeft bewezen dat het kan. Met het erkennen van het algemeen Zuid-Limburgs-belang en daarbinnen ook het respecteren van de meer individuele

(gemeente(n) belangen, al dan niet geclusterd in deelgebieden als bijvoorbeeld Middengebied Zuid-Limburg, is opnieuw stap in de goede richting. Het collectief bouwen en committeren aan concrete Uitvoeringsprogramma's met reële projecten en gedekte begrotingen maakt dat de visie straks ook daadwerkelijk resultaat zal opleveren.

12. Welke rol kan de LLTB als vertegenwoordiger van de grootste sector in het gebied, hierbij betekenen?

Het is evident dat de LLTB een cruciale rol zal kunnen/moeten vervullen binnen deze ontwikkelingen. De LLTB zal daarbinnen, afhankelijk van het gewenste proces, meerdere rollen kunnen vervullen waaronder regisseren, verbinden en faciliteren.

EML

Raadsvoorstel

- pag.2 onder Opgaven

nr. 2: Benoem hier een -liefst meerdere- praktijkvoorbeeld(en).

In ere herstellen of opwaarderen authentieke landschapselementen en opnemen in wandelroutenetwerk;

nr. 4: welke doelgroepen?

Concreet voor EM: de beoogde 400.000 overnachtingen zijn inmiddels toch behaald?

In 2019 telde Eijsden-Margraten 321.839 overnachtingen (bron BsGW).

nr.7 1e zin: wat wordt hiermee bedoeld?

Bevordering werkgelegenheid, bestedingen van gasten/bezoekers die het voorzieningennivo ondersteunen.

2e zin: zijn dit de in zin 1 beoogde positieve effecten van toerisme?

Neen, dit zijn de intergemeentelijke afspraken gemaakt in het kader van de gezamenlijke inhoudelijke opgaven.

- pag.2 onder Uitgangspunten

nr.d: Duurzaam Toerisme, respectievelijk voor mens, milieu en economie. Waarom wordt hier niet 'Landschap' genoemd? Valt immers niet onder 'milieu'.

Landschap valt in deze wel onder de noemer milieu (omgeving) aangezien de Visie Vrijtijdseconomie Landschap als het belangrijkste en daarmee een vanzelfsprekend thema aanmerkt om rekening mee te houden in de verdere ontwikkeling.

- pag.3 onder Kwaliteit

1e bullet: landschap heeft baat bij sterke sector en sector heeft baat bij mooi landschap.

Graag toelichting op 1e gedeelte van de zin.

Zoals we in het Uitvoeringsprogramma 'Prioritaire thema's 2020' hebben aangegeven streven we naar een krachtige natuurinclusieve landbouw passend binnen ons fijnschalig en waardevolle landschap, waar ruimte voor diversiteit, (nieuw)ondernemerschap, slagvaardige herinvulling van vrijkomende agrarische bebouwing en vraag naar lokale producten die dichtbij ontsloten worden.

2e bullet: combinatie....voor de VTE. Hoe staat het met de duurzaamheid van het

landschap? Waarom geen apart hoofdstuk hieraan gewijd, gezien de visie van dat het landschap de toeristen moet aantrekken?

VTE

Landschap wordt in het kader van de Visie Vrijtijdseconomie als het belangrijkste en daarmee als een vanzelfsprekend thema bij de verdere duurzame ontwikkeling van onze Vrijtijdseconomie in Zuid-Limburg. Juist door het Landschap als een van de 6 kernkwaliteiten van Zuid-Limburg te benoemen onderstrepen we de noodzaak voor een integrale aanpak die juist ook bijvoorbeeld in termen van duurzame ontwikkeling rekening houdt met dat landschap.

-pag.4 Lokale betekenis

'VTE vervangt de visie....2015-2019 van EM'.

Een regionale visie kan toch geen lokale visie vervangen?

Volgens het Raadsprogramma (pag.21) en vanuit het Bestuursakkoord (pag.22) zal EM een Toeristisch Meerjaren Actieplan voor 4 jaar samenstellen. Wanneer wordt dit geagendeerd voor de raad? We zijn inmiddels op de helft van de raadsperiode.

Gezien de wens, de overeenkomsten en de gemeenschappelijke belangen om vooral op de schaal van Zuid-Limburg een Visie Vrijetijdseconomie vast te stellen verdient het aanbeveling om ook vanuit dit strategisch kader uitvoering te geven. Dit zullen we enerzijds in regionaal samenwerkingsverband doen doormiddel van een regionaal Uitvoeringsprogramma Vrijetijdseconomie. Daarom hebben we ervoor gekozen om lokaal enkel nog een Uitvoeringsprogramma Eijsden-Margraten op te stellen, mede gekoppeld aan het Uitvoeringsprogramma 'Prioritaire thema's 2020'. In Q2 zal dit programma kunnen worden vastgesteld door ons college.

- pag.6 1e alinea: waarom slechts 255 -van de ruim 25.000- inwoners als draagvlak?

Het betrof een regionaal onafhankelijk onderzoek op basis van een vooraf bepaalde vorm van een willekeurige steekproefmethode.

Onder Financiële verantwoording.

Wordt bij noodzaak aan meer personeel ook overwogen om de bewezen deskundigheid van Visit ZL te betrekken of in te huren ipv zelf uit te breiden?

De bewezen deskundigheid van Visit Zuid-Limburg wordt uiteraard eerst en vooral betrokken bij de totstandkoming van het Uitvoeringsprogramma en de concrete uitvoering later, mits een en ander (niet additioneel) past binnen de kaders van het meerjarenconvenant. Overigens is Visit Zuid-Limburg van meet af aan prominent betrokken geweest bij het proces om te komen tot de visie. Op dit moment zit Visit Zuid-Limburg mee aan tafel in de voorbereidingsfase om te komen tot een gezamenlijk Uitvoeringsprogramma.

PvdA

Wat gebeurt er als een of meerdere van de 16 gemeenten deze visie niet aanneemt? En het er niet mee eens zijn?

Dat 16 gemeenten elkaar hebben gevonden op deze schaal is bijzonder en niet vanzelfsprekend. De samenwerking tussen de 16 gemeenten en provincie is het resultaat van deze visie. De verwachting is niet dat een gemeente de visie niet zal aannemen. De status van de visie is richtinggevend voor het (gezamenlijke) beleid voor de vrijetijdseconomie Zuid-Limburg.

GroenLinks

1. Hoe is vte gedefinieerd. Welke bedrijven /ondernemers horen er wel bij, welke niet.
bv. manegebedrijven - pensionstalling, restaurants? Fietsenwinkels? Fietsverhuurders,
- En hoeveel van die accommodaties / ondernemers zijn er in Eijsden-Margraten
De visie behelst de verblijfssector, de horeca en de dagrecreatie. We hebben plusminus bedrijven. Gerelateerde toeleveringsbedrijven zijn economisch belanghebbend in de ketensamenwerking.
2. Worden er maatregelen getroffen tegen het geconstateerde marktfalen (P12) inzake verblijfsaccommodaties?
Ingezet wordt op ondersteuning van bedrijven door Vitaliteitsmanagement kampeerbedrijven en hotels. Daarnaast wordt ingezet op Strategisch Kwaliteitsvol Verblijf waarbij regionaal afstemming plaatsvindt tussen gemeenten en provincie over individuele casus van ondernemers die plannen hebben voor de ontwikkeling of uitbreiding van bedrijvigheid in de sector verblijf en/of dagrecreatie.
3. De visie spreekt over een separate notitie: Strategie Kwaliteitvol verblijf. Wat houdt die notitie in? Wanneer krijgt de raad die te zien?
Het doel van de strategie wordt het verbeteren van de kwaliteit van verblijfsaccommodaties en dagrecreatieve voorzieningen en het zorgen voor een betere match van vraag naar en aanbod van verblijfsaccommodaties is de insteek waar alle 16 gemeentes zich in kunnen vinden. Hierbij gaan we niet per sé werken middels salderen. We streven naar goede afspraken ten behoeve van de kwaliteitsverbetering van de totale Zuid-Limburgse Vrijetijdseconomie. Zo wordt bijvoorbeeld op dit moment reeds op Zuid-Limburgse schaal een vitaliteitsmanager ingezet die als onafhankelijke partij ondernemers helpt hun kampeer- of bungalowbedrijf

vitaler te maken, wat resulteert in een daadwerkelijk toegenomen kwaliteit of perspectief van hun bedrijf. In een later stadium zal uw raad nader geïnformeerd kunnen worden over dit onderwerp en de gemaakte afspraken over beleid en uitvoering.

4. Hoe definieert u duurzaamheid in het kader van dit document?

Duurzaamheid in het kader van de voorgestane ontwikkeling vrijetijdseconomie zien wij als het toestaan en stimuleren van economische en ruimtelijke ontwikkelingen in onder andere het buitengebied die passen in een duurzaam renderend landschap waar de bedrijfsactiviteiten het landschap niet aantasten maar juist de intrinsieke karakteristieke uitstraling ervan bevorderen en waarbij het landschap duurzaam onderhouden wordt. Anders dan duurzaamheid in termen van energie en klimaat vraagt duurzaamheid passend binnen onze kernwaarden van Cittaslow om een meer intrinsieke en verdergaande benadering van de ondernemer en zijn bedrijf op dit thema. Duurzaamheid ook in de kwaliteit en de aard van bijvoorbeeld materialisering van verblijfsaccommodaties, van elektrisch fietsverhuur, in de aan te bieden concepten die een keten vormen tussen landschap, producten, erfgoed en authentieke beleving. Duurzaamheid in termen van gastvrijheid en leefstijl opdat de gasten terugkomen (niet gericht op meer gasten maar op een langdurige verbinding met dezelfde gasten die jaarlijks terugkomen). Duurzaamheid in de keukens van onze restaurants waar wordt gewerkt met eerlijke streekproducten. Het aanbieden van gezonde recreatieve activiteiten en gezond eten zijn ook in het kader van de vrijetijdseconomie aspecten van duurzaamheid,

5. P. 51 visie stelt dat toerisme en recreatiesector ook bijdrage moet leveren aan ontwikkeling en behoud van het (nationaal) landschap.

- a. Tot nu toe gaat het in de praktijk van afweging hooguit over het 'niet aantasten van' en landschappelijk 'netjes inpakken'. Dat is wat anders dan bijdragen aan de ontwikkeling en behoud. Wat moet ik me hierbij voorstellen?

Het creëren van bijvoorbeeld een Landschapsfonds onder andere gevoed door bijdragen van initiatiefnemers van (bouw)projecten kan bijdragen aan duurzame ontwikkeling en behoud van het (nationaal) landschap. Een ander voorbeeld is dat bepaalde natuurgebieden in bepaalde seizoenen van het jaar worden afgesloten voor (wandel)recreatie.

We hanteren straks drie pijlers die de basis zullen vormen voor het toetsingskader dat ons handelen gericht op waardecreatie bepaalt, te weten:

1. **Green Destination** (ontwikkelingen geënt op kwaliteit, kleinschaligheid en lokale verankering);
2. **Vrijetijdseconomie Zuid-Limburg** (we adopteren de 5 pijlers: kwaliteit, verleiden, beleving, vernieuwing en ondernemerschap en we zijn daarbij gericht op samenwerking. Als overheden zijn we gezamenlijk aanspreekbaar, doen we de uitvoering gezamenlijk en hebben we afgestemd beleid. We investeren in de sectorbrede samenwerking met ondernemers, onderwijs en andere stakeholders.
3. We baseren ons tevens op de principes van **Positieve Gezondheid**, waarbij activiteiten een positieve bijdrage dienen te leveren aan de 6 gezondheidsdimensies om het 'gezondheidswelzijn' van onze inwoners/regionale bewoners te verbeteren.

- b. Is er een inhoudelijk kader voor welke ontwikkeling wel en welke niet wenselijk is?

Naast de vigerende wetgeving Ruimtelijk-Economisch en ons inhoudelijk afwegingskader zoals onder antwoord vraag 5-a genoemd, hanteren we straks het richtinggevend kader zoals eerder genoemd voor Strategisch Kwaliteitsvol Verblijf als sturingsinstrument.

- c. Aan welke maatregelen en instrumenten denkt u concreet? (Landschappelijk beleidskader, Financieel,)

Deze zaken worden uitgewerkt bij het opstellen van het Uitvoeringsprogramma Vrijtijdseconomie Zuid-Limburg in samenhang met andere Uitvoeringsprogramma's (waaronder Middengebied Zuid-Limburg).

6. Hoe kan de met toerisme en recreatie gepaard gaande mobiliteit emissieloos en zonder opstoppen gerealiseerd worden? Denkt u daarbij bijvoorbeeld aan recreatietransferium zoals Simpelveld?

Door onder andere spreiding van events of topdagen, maatregelen bij hotspots kan in eerste aanleg resultaat worden behaald. Daarnaast is verdergaande ontwikkeling van onder andere elektrische mobiliteit wenselijk. Een Masterplan Mobiliteit is dan ook een van de zaken die regionaal opgepakt zullen worden. De mogelijkheid van een recreatietransferium waar u op doelt kan/zal in dit kader zeker mee onderzocht worden.

7. Welke dilemma's ziet u inzake mobiliteit en toerisme /recreatie?,
bv. zwaar landbouwverkeer en wandelaars / fietsers / recreatieverkeer?
Druk autoverkeer – fietsers?
Snelle fietsers – wandelaars?

Doorkruising van separate mobiliteitsstromen (agrarisch, toertocht, fietsen, mountainbiken, wandelen etc.) is van oudsher een aandachtspunt bij de ontwikkeling van onze routenetwerken. Getracht wordt ook in de toekomst de verschillende recreatiestromen zoveel mogelijk van elkaar te scheiden. Dit vraagt ook om een integrale aanpak ruimtelijk-fysiek-publieke werken.

8. De visie gaat in op relatie tussen recreatie/toerisme en landschap en monumenten maar heel beperkt op relatie recreatie / toerisme en leefkwaliteit.
Maar op pa 55 heeft de visie het over mogelijke overlast. De Raadsnota stelt dat op basis van onderzoek is gebleken dat er nauwelijks overlast is.
a. Graag het onderzoeksrapport op basis waarvan die stelling wordt gedaan
b. Welke betekenis moeten we hechten aan die constatering in de raadsnota?

Uit het betreffende onderzoek (dat we mogelijk in een later stadium beschikbaar kunnen stellen) blijkt inderdaad dat de inwoner van Eijsden-Margraten over het algemeen positief staat ten aanzien van bezoekers/toeristen en dat er amper overlast veroorzaakt door toerisme wordt ondervonden. Dit in tegenstelling tot bijvoorbeeld Gulpen-Wittern of elders in de regio waar de toerismedruk hoger is.

9. Geeft deze visie richting aan waar ontwikkelingen plaatsvinden? Bijvoorbeeld ontwikkeling van een pretpark, bungalowparken. Is Eijsden-Margraten met deze visie in de hand de plek om zo'n ontwikkeling toe te staan of eraan mee te werken? Of geeft de visie aan dat dergelijke ontwikkelingen beter passen in de stedelijke omgeving?

Het thema vrijetijdseconomie is voor een structuurvisie zoals de SVREZL of SVWZL veel complexer door de grotere diversiteit aan verschijningen en vastgoedvormen dan bij bijvoorbeeld wonen of winkels. Een attractiepark vraagt een andere benadering dan een kartbaan, een hotel, of een camping. De ontwikkelingen, vallende binnen de SVREZL of SVWZL zijn daarmee veel meer te voorspellen. Daarnaast beïnvloeden bij vrijetijdseconomie componenten als gedrag, leefstijl(veranderingen), trends & ontwikkelingen en innovaties in belangrijke mate het speelveld van de sector. Dat maakt de sector dynamisch en reactief. De Visie Vrijtijdseconomie is daarom een echt een stip op de horizon: een gedeelde lijn waar wij als Zuid-Limburg over 10 jaar zouden moeten staan. Binnen deze visie hebben we gezamenlijk de keuze gemaakt om toekomstige ontwikkelingen in lijn te laten zijn met deze visie, maar worden niet in harde cijfers vastgelegd. Het kader van voorliggende visie is dus wel leidend voor gemeenten om de handelingsruimte te bepalen.

10. Hoe gaat het uitgangspunt: de behoefte van de bezoeker staat centraal, niet de wens van de ondernemer, overheid, etc. (Visie p 45 bij uitgangspunt 'van keten naar netwerk') in de praktijk werken?

Bij het markt-klantgericht denken over keuzes in het te ontwikkelen toekomstig aanbod volgens de 'van keten naar netwerk-benadering' gaan we allereerst uit van het principe dat onze lokale/regionale bewoners de belangrijkste doelgroep van onze toekomstige vrijetijdseconomie zijn. Samen met deze doelgroep en stakeholders geven we vorm en inhoud aan het te ontwikkelen aanbod afgestemd op de behoeften en wensen en vooral ook de zorgen en bedenkingen (bijvoorbeeld zorgen om overlast bij events, bedenkingen tegen de komst van een groot attractiepark of een mega-camping in de buurt). Via de netwerkbenadering (meerdere ketens) waarbij alle partijen direct of indirect betrokken worden bij de besluitvorming kunnen gezamenlijk keuzes worden gemaakt over de ontwikkeling en invulling van onze regionale vrijetijdseconomie.

11. Uitvoeringsprogramma. Maakt elke gemeente zijn eigen uitvoeringsprogramma of is dat een gezamenlijk programma? Met welke gemeenten dan gezamenlijk?

Er zal een gezamenlijk Regionaal Uitvoeringsprogramma Vrijetijdseconomie Zuid-Limburg worden vastgesteld.

12. Bij het uitvoeringsprogramma worden ondernemers betrokken. Waarom niet de andere partijen, zoals organisaties voor landschap en natuur, bewoners etc. ?

Uiteraard worden naast ondernemers ook andere partijen betrokken waaronder landschaps- en natuurorganisaties, vrijwilligersorganisaties etc. Tevens zullen de verschillende stakeholders (Koninklijke Horeca Nederland, RECRON, LLTB, Visit Zuid-Limburg, Maastricht Marketing) opnieuw betrokken worden.

13. In de visie is op p 54 sprake van een Sectorplatform Gastvrij Zuid-Limburg, waarin een breed scala van belangen vertegenwoordigd is. Komt dat platform er?

Er ligt op dit moment ter voorbereiding op het Uitvoeringsprogramma een ambtelijk voorstel vanuit de themagroep Vrijetijdseconomie Zuid-Limburg met een verkenning en een voorzet voor de oprichting van een Sectorplatform Vrijetijdseconomie Zuid-Limburg.

14. Welke gemeenteraden hebben deze visie VTE al vastgesteld, welke voorbehouden / amendementen daarbij?

Op dit moment vindt in de maanden april/mei/juni in alle gemeenten besluitvorming plaats.

15. Wat gebeurt er als gemeenteraad deze visie niet vaststelt?

Dat 16 gemeenten elkaar hebben gevonden op deze schaal is bijzonder en niet vanzelfsprekend. De samenwerking tussen de 16 gemeenten en provincie is het resultaat van deze visie. De verwachting is niet dat een gemeente de visie niet zal aannemen. De status van de visie is richtinggevend voor het (gezamenlijke) beleid voor de vrijetijdseconomie Zuid-Limburg.

CDA

1. Hoe bevorder je kwaliteit van horecaondernemingen als ondernemers niet bereid zijn mee te werken?

Kwaliteit is een breed begrip. Naast sturen op kwaliteit voor zover vergunning, toezicht en handhaving dit mogelijk maakt gaat het vooral ook om de kwaliteit van het inhoudelijk ondernemerschap, hoe gastvriendelijk is een ondernemer, hoe goed kent hij zijn doelgroep, zijn producten, hoe goed kent hij de markt en hoe daarop hedendaags in te spelen met oog voor financiële draagbaarheid. Zo kan een vitaliteits- en of kwaliteitsmanager een ondernemer in deze ondersteunen in advisering over concept-ontwikkeling of prijssetting zeker ook in meerjarenperspectief bezien.

2. Is er geld geraamd voor het uitvoeren van projecten en/of het ondersteunen van de horecaondernemers bij deze kwaliteitsverbetering?

In de afgelopen jaren is reeds een kwaliteitverbeteringstraject ingezet.

3. Er is sprake van herbestemmingen voor monumenten. Geldt dit ook voor agrarische bedrijven die niet in een monument gevestigd zijn? Dat biedt namelijk veel kansen voor het groene toerisme dat gepromoot wordt.

Hierover kunnen we nader adviseren in het kader van de nadere uitwerking van ons project 'Buitengewoon Buitengebied'. Op grond van het Uitvoeringsprogramma 'Prioritaire thema's 2020' in Q3 2020.

4. Er moeten verhalen worden verzameld. Dit kan leiden tot een grotere druk op gebieden waar deze verhalen zich afspelen. Werkt dat niet averechts. Een interessant verhaal bij een vuursteenmijn kan leiden tot een stroom aan bezoekers wat ook weer niet wenselijk is.

Een en ander moet in perspectief van extensief toerisme worden gezien en een verdiepingsslag in het aanbod. Het gaat niet om massa toerisme, vaker om interessante (niches of kleinere) markten die nu eenmaal passen in het profiel van een (sub)regio.

5. Wie maakt de verhalen? Wordt regionaal, gemeentelijk of plaatselijk ingestoken. Worden heemkundeverenigingen ingeschakeld bij de totstandkoming van de verhalen?

Heemkundeverenigingen zijn in deze als kennisdragers zeker belangrijke partners. Meestal al er sprake zijn van een co-productie.

6. Als we fietsen willen promoten moeten we ook de faciliteiten bieden. Goede routes met een verhaal zijn welkom

Routes die worden ontwikkeld zijn veelal aan een thema gekoppeld.

7. Hoe worden burgers betrokken bij de vervolg en bij de verhalenlijnen?

De vorm waarin onder andere burgers worden betrokken moet nog worden gekozen. Dit komt tot uitdrukking in de uitwerking van de projecten in het Uitvoeringsprogramma.

8. In de krant staat dat Gulpen-Wittern de wandelpaden gaat opschonen. De bekende houten paaltjes gaan weg. Is dat niet bij uitstek een project dat je regionaal zou moeten aanpakken zoals bijvoorbeeld in de Voerstreek.

Het krantenartikel geeft een vertekend beeld. Er is wel sprake van een regionaal project, namelijk 'Knopen Lopen'. Eijsden-Margraten (bestuursakkoord 2018) en een aantal andere gemeenten hebben al enige tijd de middelen hiertoe gereserveerd en willen graag snel doorpakken. Voor de grensgemeenten geldt overigens dat na het aanleggen van lussen aansluiting op het reeds bestaande netwerk in België eenvoudig mogelijk is. Op dit moment dient nog besluitvorming hierover plaats te vinden in een aantal gemeenten in de regio. Daarna volgt er een aanbesteding van dit project. Te zijner tijd zal uw raad nader worden geïnformeerd over de vervolgaanpak van dit project.

D66

- Bij participatie wordt ook een bewonerspeiling genoemd. Hoe is dit in zijn werk gegaan? Via het burgerpanel (waar ik zelf in zit, maar weet nergens van)? Wat was de reactieomvang?
Gedurende het gehele proces zijn verschillende stakeholders (Koninklijke Horeca Nederland, Recron, LLTB, Visit Zuid-Limburg, Maastricht Marketing) betrokken geweest. Ook hebben een aantal bijeenkomsten met ondernemers plaats gevonden voor het opstellen van de Visie Vrijetijdseconomie Zuid-Limburg, daarnaast zijn de bewonersonderzoeken van de Provincie Limburg en een aantal gemeenten (Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittern, Maastricht, Meerssen, Vaals, Valkenburg a/d Geul) in 2018/2019 input geweest voor deze visie. Het bewonersonderzoek is niet via het burgerpanel verlopen (niet mogelijk op grond van het contract). Uit het betreffende bewonersonderzoek bleek onder andere dat de inwoner van Eijsden-Margraten over het algemeen positief staat ten aanzien van bezoekers/toeristen en dat er amper overlast veroorzaakt door toerisme wordt ondervonden. Op basis van de opbrengst uit deze bijeenkomsten is toegewerkt naar de nu voorliggende Visie Vrijetijdseconomie Zuid-Limburg.
- Als ingezet wordt op kwaliteitsgroei, valt voor u dan ook het 'glamping' verschijnsel daaronder?
Ja, Glamping met kwaliteit valt daar zeker ook onder.
- Moet er nog steeds van kwantiteitsgroei sprake zijn? Is genoeg inmiddels niet genoeg?
Het gaat inderdaad niet om de kwantiteit, maar om kwaliteit. Oudere accommodaties worden omgevormd of verdwijnen, nieuwe ontstaan een en ander als gevolg van marktwerking.
- Als toeristen in ons Heuvelland allereerst komen voor natuur en landschap, moet toch in eerste instantie gewerkt worden aan instandhouding, verbetering en restauratie van dit landschap?
Via verschillende projecten wordt dit ook opgepakt. Buitengewoon Buitengebied, Nationaal Landschap ZL, Bomenplan etc.
- Hoe verhoudt voorgaande zich met de voortschrijdende aantasting van ons landschap, zoals nu weer te zien is in het mooie Bruisterbosch? Verdienen de prachtige rijksmonumentale ensembles als de hoeve Bruisterbosch en de hoeve Libeek niet de grootst mogelijke omgevingsbescherming?
In de toekomst zullen we ons in voorkomende gevallen met zijn allen moeten afvragen of we ontwikkeling x met zijn allen willen. Toekomstige keuzes in deze zullen mede moeten worden bepaald op grond van onze pijlers
1. **Green Destination** (ontwikkelingen geënt op kwaliteit, kleinschaligheid en lokale verankering);
2. **Vrijetijdseconomie Zuid-Limburg** (we adopteren de 5 pijlers: kwaliteit, verleiden, beleving, vernieuwing en ondernemerschap en we zijn daarbij gericht op samenwerking. Als overheden zijn we gezamenlijk aanspreekbaar, doen we de uitvoering gezamenlijk en hebben we afgestemd beleid. We investeren in de sectorbrede samenwerking met ondernemers, onderwijs en andere stakeholders.
- Wanneer wordt een begin gemaakt met het herstel van landschapselementen? De "polderlook" is in onze gemeente wel OK?
Op grond van het Uitvoeringsprogramma's 'Prioritaire thema's 2020' zal hier een begin mee worden gemaakt.

- Heeft het belang van de inwoner het niet verloren van het belang van de toerist?

Beslist niet. Er is geen sprake van 'de toerist'. De meeste recreanten in het gebied zijn lokale danwel regionale bewoners en daar willen we ons nu juist met de vast te stellen Visie Vrijetijdseconomie Zuid-Limburg nog meer op richten.

- De Visie lijkt onze regio als een product te beschouwen, dat intrinsieke kwaliteit op een tweede plan zet naast uitbating. Ziet u dit ook zo?
Integendeel, juist ter bescherming van de intrinsieke kwaliteit van onze regio, ons landschap, ons erfgoed etc. willen we alle partijen deelgenoot maken van een verantwoorde, duurzame ontwikkeling en hoe wij hier in de toekomst mee omgaan.
- Over monumenten wordt alleen gesproken in de zin van benutten en omvormen. Het monument als zodanig bestaat niet. Bent u niet met mij van mening dat onze rijksmonumenten (onze gemeente als tweede achter Maastricht in onze provincie) veel meer waardering verdienen en als trekpleister moeten worden gezien? Zie ook hiervoor bij omgevingsbescherming.
Voor zover de visie invloed heeft op de beleving van monumenten kan daar in een Uitvoeringsprogramma zeker aandacht aan worden besteed. Mogelijk kunnen we uw raad hierover in een later stadium nader en concreter informeren danwel adviseren.
- Moet onze gemeente niet veel daadkrachtiger optreden bij de inspectie op restauratiewerken aan rijksmonumenten? Nu is er herhaaldelijk sprake van Hollywoodachtige veranderingen aan ons erfgoed, waardoor oeroude elementen grof worden opgeruimd en de Limburgse uitstraling gaan missen. Eckelrade en Honthem zijn hier voorbeelden van. Voorzover al niet te laat, gaat u daar werk van maken?
Mogelijk kunnen we uw raad hierover in een later stadium nader en concreter informeren danwel adviseren.
- Gemeentelijke monumenten heeft onze Raad opgeruimd, waarvoor in de plaats zg. paraplubescherming is ingevoerd. Wij zien in de Visie niet verwoord wat daarvan het effect is op de "beleving" van ons gebied. Komt dat nog?
Mogelijk kunnen we uw raad hierover in een later stadium nader en concreter informeren danwel adviseren.
- De Visie is wel erg binnen de landsgrenzen gehouden. Onze rijke omgeving in België en Duitsland komt alleen ter sprake als het gaat om bezoekers uit die landen, maar niet andersom. Ziet u het mooie culturele en landschappelijke en architectonische aanbod in onze buurregio's niet als een bijzondere toevoeging aan ons eigen aanbod?
Dat klopt. De werking van deze visie is echter beperkt tot het gebied waar wij en onze (nederlandse) partners zeggenschap en invloed op hebben qua ontwikkeling daarvan. Uiteraard is het het uitdaging en liggen er veel kansen om het regionaal aanbod straks te verrijken door verbinding met het aanbod aan Belgische en Duitse zijde waardoor onze bezoeker/toerist over een Euregionaal aanbod beschikt. De samenwerking met Belgische en Duitse buurgemeenten en –partners is dan ook zeker een belangrijk aandachtspunt.
- Vraagt zulks niet om een grensoverschrijdende Visie?
De voorliggende visie kan wel een opmaat zijn naar een grensoverschrijdende visie.
- Zuid-Limburg is zeer divers in zijn aanbod. Onze gemeente en onze Lijn 50 collega's moeten het hebben van de rustzoeker, wat ook aansluit bij wat wij met de mond belijden als effect van het cittaslow label van onze drie gemeenten. Waarom wordt daar niet voller op ingezet? Moet het 'beleven' bij ons niet juist daarom gaan?
Dat is correct. Daar wordt op dit moment onder andere door de inzet van een trainee Cittaslow Lijn 50 aan gewerkt.